

ljudskih šol. Obsega 28 najvažnejših zgodbe stare zaveze in 39 zgodbe nove zaveze. Zgodbe so precej skrajšane in je povedano le to, kar je bistvenega. Konci vsake zgodbe je v vezani besedi rek ali resnica, v katerem se izraža jedro zgodbe. Jezik je jako domač. Sem in tja je še nekaj napak jezikovnih in tudi tis-

kovnih, ktere naj se popravijo v novi izdaji. Tisek berila in podob je lep in razločen. Zaradi majhne oblike je knjižica jako priročna. Želeti bi le bilo, da dobi ministerijelno odobrenje, ker se sicer ne sme rabiti kot učna knjiga.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Odlikovanje preč. kanonika in profesorja Jožefa Marna Dalje.) V imeni dijakov čestitata slavljenecu petošolec Staré in osmošolec Žun.

Na to ljubo čestitanje izpregovori slavljenec dijakom za slovo besede, katere bodo izvrstno zanimale ne samo sedanje, marveč tudi nekdanje dijake:

»Dragi moji! Prvi svoj govor do gimnazijske mladine začel sem pred 35 leti po besedah božjega učenika: »Kdor hoče priti za menoj, naj zataji sam sebe, naj zadene svoj križ vsaki dan in naj hodi za menoj!« Trda, pretrda beseda, poročete, zlasti danes; o tej slovesnosti. Toda kar je, to je, jaz ne morem drugače; to je jedini pot do naše časne in večne sreče. In take sreče želim Van prav iz srca. Besede te nahajate v katekizmu, in po katekizmu, ne po drugih knjigah, bomo jedenkrat sojeni vsi, po katekizmu se bode odločila naša večna osoda.

Zato naj tudi gimnazijski učenec to, kar mu je po božji in človeški zapovedi prepovedano, opusti, ko bi se mu še tako mikavno in prijetno dozdevalo. Zato naj dijak svoje stanovske dolžnosti, katere je prevzel, stopivši v gimnazijo, redno in povsod natančno spolnuje, ko bi ga to tudi težko stalo, in prav to se v Vašem stanu pravi: samega sebe zatajevati, svoj križ vsaki dan nositi. In kako naj učenec to stori? »Hodi za menoj!« kliče božji učenik; torej po njegovem nauku, po njegovem vzgledu!« (Konec prih.)

Iz bohinijske Srednje Vasi. Naša občina dobi poleg tukajšnje dvorazrednice tudi še na Koprivniku jedrorazrednico. Dne 13. vinotoka t. l. je radi o tej stvari potrebnih poizvedeb prišla tja iz Radovljice komisija, na čelu preblagorodni g. c. kr. okrajni glavar vitez Kaltenegger, g. c. kr. okrajni nadzornik prof. Fr. Levce in inženér Toman iz Kranja. Udeležili so se te komisije tudi zastopniki tukajšnje občine in krajnega šolskega sveta. Prostor za šolo se je odločil na pripravnem holmcu ob vasi, ki ima lepo, vsestransko ugodno solčno ležo. Zemljišče za šolo in šolski vrt v površji blizu 1100 m² je ondotni šoli naklonjeni posestnik »Korošec« brezplačno šoli prepustil.

Šola se bode zidala pritlična za kakih 60 otrok, ter se ima izvršiti že tekom 1893. leta. Težko kje se poizvedbe in obravnave za novo šolo, toli-

mirno brez ugovora vrše kot tukaj. Ljudstvo je že leta in leta plačevalo šolske naklade, a otroci so rasli brez pouka. Na lieu mesta zbrani Koprivničarji so se pa osobito še razveselili, ko jim je gospod okrajni glavar povedal, da bode troške za šolo vsled letos došlega ministerijalnega odloka trpela vsa občina.

Vse je šlo gladko in vrlo izpod rok, nagajal je samo dež in kljuboval osobito g. inženirju, da je komaj mogel potrebna dela izvršiti. Lilo je vse dopoldne neprenehoma. Še le popoldne pri odhodu so se razgrnili oblaki toliko, da so se mogli udje komisije raz znamenite Koprivniške višine radovati na čarobnem razgledu po divni bohinijski dolini in jezeru.

Dne 12. vinotoka je bila jednaka komisija v Lešah, kjer dobi ondotna šola za silo leta 1894. za naslednico novo šolo jednorazrednico. Daj Bog, da bi tema dvema kmalu še mnogim drugim krajem zasvitel blagor novega šolskega zakona!

J. R.

Iz postojinskega okraja 20. vinotoka. Zopet moramo z veseljem in ponosom beležiti dan, ki pričra o stanovski zavednosti, o solidarnosti naši.

Kakor se bomo sami med seboj čislali in spoštovali, tako nas bodo i drugi. Tega vodila se držel zbralo se nas je imenovanega dne 12 učiteljev v prijasnem Orehku, da poslavimo spomin pred šestimi leti umrlega kolega g. Andreja Križaja, kateremu je učiteljstvo s skromnimi prispevki in pomočjo pokojnikovega g. brata postavilo ta dan nagrobni spomenik.

Ob 9. uri je bila v domači cerkvi slovesna za-dušnica, katere se je udeležilo vse navzočno učiteljstvo. Potem je šel sprevod s šolsko mladino na čelu na pokopališče. Tu je spregovoril v slovo g. R. Dolencec in povedal o pokojnikovem življenji te-le podatke:

Andrej Križaj je bil rojen v Orehku l. 1862. v znani gostoljubni družini Križajevi, ki je dala Slovincem duhovnika-pisatelja r. Jerneja Križaja. Šolal se je na realki v Trstu in pozneje dovršil študije na pripravnici v Ljubljani. Služboval je le dve leti in sicer v Trnju in na Lozicah. Silna burja znana »Rebernica« mu je provzročila bolezen, katera je mlado življenje priklenila za 3/2 leta na posteljo. Dne 20. vinotoka l. 1886. rešila ga je smrt vseh bolečin. Pre-

selil se je v boljše bodočnost, kjer ni trpljenja in truda, jokū.

Pokojnik je bil blag, miren značaj. Iskreno je ljubil svojo mater, bratom in sestram je bil pravi zvesti brat, čislán med kolegi.

Marsikatero oko je orosila solza srčnega sočutja, ko je govornik končavši vskliknil: »Torej spavaj mirno dragi Andrej! Tu ob tvojem grobu stojéči kolege bodo medo delovali po svoji moči za uresničenje istih uzorov, katere bi bil ti gojil, ko bi ti bil Vsemogočni podaljšal življenje.

Sveti ti večna luč! Saj »križ nam sveti govori, da zopet vidimo se nad zvezdami.« Z Bogom!»

»Z Bogom!» odgovorili smo zbrani in zapeli nagrobnico: »Nad zvezdami.« Šolska mladina je položila na grob dva sveža venca. Še jedenkrat smo se na tihem poslovili od pokojnika in odšli s pokopališča.

Spomenik je lepo delo klesarja Moravca iz Slavine, štirioglasta piramida visoka kot srednje velik človek.

Znana gostoljubna gospa Nollí je povabila vse učiteljstvo na predžanjn v svojo hišo, kjer smo o dobri postrežbi baje neizerpljivega hrana imenovane gospe in v prijateljski družbi prebili do poludne.

Skupni obed je preskrbel pokojnikov brat g. Ant. Križaj, sedaj načelnik krajnemu šolskemu svetu v Orehku. Reči moramo, da tolike gostoljubnosti ni pričakoval nikdo. Seveda je bilo med izbornó postrežbo tudi mnogo napitnic. Vsi združeni v bratovski

ljubezni, skupno sloveč spomin pokojnega kolege, komu ne bi nevidni Demosten pokladal zahvalnih in navduševalnih besed na jezik?

Napivalo se je spominu blagega pokojnika (g. Horvat), č. Križajevi družini (g. Dolencec), rajncega še živeči materi (g. Dolencec), zbirateljem in darovalcem za spomenik (g. Rustja).

Izborni kvartet (Punčuh-Horvat-Piščanec-Verbič) nas je zabaval z ubranim petjem. Le prerano se je bližala ura ločitve.

Opomniti treba tudi da se je tu sprožila misel naj slavno učiteljsko društvo doda za spomenik ono, kar še manjka do polne vsote (1980 gld. je bilo naboranega — spomenik stoji 27 gld.) in vzame spomenik v svojo last, da uklesati nanj svoje ime in ga izroči pokojnikovi družini v oskrbovanje.

Misel se je vsestranki odobravalá, in upamo, da ji tudi odbor učiteljskega društva ne bode nasproten.

Šele bližajoči se mrak nas je razkropil na vse strani. Pred razhodom odposlal se je pismen pozdrav gg. kolegam zbranim tisti dan v Škofji Loki. Čudno se nam je zdelo le to, da ni bila v Orehku zastopana postojinska šola. Res, da vreme ni bilo preugodno, a sonce tudi drugim ni sijalo.

Vsakemu udeležencu ostane ta dan trajno v spominu, in učiteljstvo našega okraja sme ga zapisati med one, ko delamo res za ugled svojega stanu.

—o—

Društveni vestnik.

Iz novomeskega okraja. Dne 13. vinotoka je zborovalo naše učit. društvo v prostorih dekliske šole v Novem Mestu po sledečem vsoporedu: 1. Nagovor g. predsednika. 2. „Mens sana in corpore sano“ z ozirom na šolstvo. Poroča gđc. A. pl. Rauscher. 3. Slučajnosti. 4. Pevska vaja.

Začetek zborovanja je bil ob 10. uri. Udeležencev je bilo 21 in sicer 16 gg. učiteljev in 5 ggdč. učiteljic; število, katero smemo za tukajšnje razmere res veliko imenovati. — Vender smo pogrešali nekaterih gg. kolegov, kateri bi se pač morali malo bolj udeleževati teh zborovanj. Mar ne potrebujemo vsi daljne izobrazbe? — Ni le v slogi moč? Vidi se, da premalo čislamo za vse učiteljstvo tolikanj potrebni rek »Viribus unitis«. Ker sem že nekoliko krenil na stran, naj mi bo dovoljeno omeniti, da gre vsa hvála predsedniku g. Fr. Konciliju, da naše mlado društvo vedno bolj raste in da imamo praviloma toliko koristna zborovanja. Ako bi stali tako, kakor v začetku, gotovo bi vse zaspalo. Zatorej vzdramite se gg. tovariši vsi in podpirajte naše tolikanj potrebno društvo gmotno in duševno, ker le s tem bode predsednik in odbor nekoliko poplačan za trud in delo,

katerega ima in le na ta način nam bode kaj doseči. — K reči!

G. predsednik otvori skupščino pozdravljajoč navzočne, ter izrazi željo naj bi se volil zapisnikar. Po nasvetu g. Kalingerja se voli g. Matko iz Toplice. V daljnem govoru nas g. prvomestnik spominja 25letnice državnega temeljnega zakona, po katerem se je tudi v šolstvu mnogo predruháčilo in sicer zboljšalo. Opisuje nam nekoliko šolstvo prej in sedaj, primerja je in kaže veliko razliko ter viden napredek med sedanjó in prejšnjó šolo. Dandanes zavzema učiteljstvo častno socijalno mesto, vender je materijalna podpora za sedanje razmere premajhna. Treba nam bode še trkati, da se stanu in trudu primerno vredi. Na duševno izobrazbo gleda dandanes skoraj vsak učitelj in radi tega se nas je tudi mnogo zbralo, kar je le v čast nam samim. Z željo, naj bi tudi današnje zborovanje mnogo koristilo, konča g. predsednik.

Po teh besedah nam gđc. Rauscher prečíta jako dobro sestavljen elaborat, katerega je učiteljstvo z zanimanjem poslušalo. Za njen trud zahvali jo g. prvomestnik v imeni zbranih na zanimivem predavanju. Na to prosi slednji naj bi se jeden gg. kolegov